

Саджаць ці не саджаць новыя расліны замест выкарчаваных

Пашкодзаныя кляшчом парэчкі выкарчавалі. Ці можна на гэтым месцы саджаць новыя?

Клешч жыве толькі на парэчках, у глебе яго не бывае. Таму трэба спаліць усе раслінныя рэшткі і можна смела саджаць новы куст, унёсшы ў пасадачную яму адно-два вядры перагною.

Іншая рэч, калі на гэтым месцы парэчкі раслі гадоў дзесяць, а то і дваццаць. Тады лепш гады тры-чатыры тут вырошчываць агародніну, уносячы шчодрыя дозы гною або перагною. І толькі праз гэты тэрмін зноў высаджваць ягаднікі.

Таксама непажадана саджаць пасля пладовах дрэў новыя саджанцы. Трэба даць глебе мінімум тры гады, каб адпачыць. У выпадку калі чакаць нельга і трэба тэрмінова пасадзіць, капаецца вялікая яма, уносіцца шмат перагною і высаджваюцца саджанцы як бы на новае месца.

Пры гэтым трэба выконваць правіла: пасля семечкавых культур (айва, яблыня, груша, рабіна і інш.) саджаюць костачкавыя (вішня, слива, чарэшня, алыча, абрыкос і інш.). Справа ў тым, што ў першыя тры-чатыры гады ў глебе раскладаюцца карані, вылучаючы шкодныя для новых саджанцаў рэчывы.

Пазбегнуць гэтых праблем можна, калі пасадзіць мала-дое дрэва непадалёк і два-тры гады не прыбіраць старое.

За гэты час саджанец адужае і каранёвыя вылучэнні не будуць для яго небяспечныя.

Для барацьбы са стамленнем глебы карысна прытрымлівацца пладазмены ў рамках трох цыклаў. Першы цыкл аб'ядноўвае малалетнія расліны — суніцы, агароднінныя і кветкавыя культуры. Яны могуць быць узаемазамяняльнымі: агароднінныя — штогод, а суніцы на агароднінныя — праз два-тры гады.

Другі цыкл ахоплівае паўкустовыя і кустовыя расліны, якія па пладазмене заменены паміж сабой, а ў цэлым або часткова праз 8—12 гадоў з раслінамі першага цыкла.

Трэці цыкл (шматгадовы) ахоплівае драўняныя пладо-выя — костачкавыя і семечкавыя. Пароды трэцяга цыкла можна памяняць месцамі з раслінамі першага або другога цыкла. Участак з дрэвамі трэцяга цыкла трэба разбіць на палову, каб абнаўляць яго склад не адразу, а з разбегам у 6-7 гадоў. Гэта выраўняе паступленне ўраджаю па гадах.

Можна зрабіць так, каб даўгавечныя пароды — яблыня і груша — займалі 50 % плошчы ўчастка, костачкавыя пароды — 10 %, ягадныя кусты — 10 %, маліна — 10 %, суніца — 10 %, агародніна — таксама 10 %.

На ўчастку ў шэсць сотак канкрэтныя плошчы парод будуць у гэтым выпадку такія: семечкавыя — 300 м², костачкавыя пароды, ягадныя кусты, агародніна, маліны і суніцы — па 60 м².

Да канца свайго росту караняплоды буракоў і морквы назапашваюць вітаміны і асноўную масу пажыўных рэчываў. Таму правільна вызначыць час уборкі вельмі важна. Самыя хітрыя імкнучца заняцца ўборкай ураджаю крыху раней, пакуль надвор'е не сапсавалася і не пачаліся зацяжныя дажджы. Але яны шмат губляюць як у смаку ўраджаю, так і ў яго карысці.

Дакладна ведаць тэрміны збору караняплодаў немагчыма, бо надвор'е бывае рознае і тэрміны ўборкі ва ўсяго свае. Спяшацца сапраўды не варта: морква шчасна перанясе першыя замаразкі. Нават калі выпадае снег, нічога страшнага з ёй не адбудзецца. А вось за бураком трэба сачыць і паспець прыбраць да моцных замаразкаў. Справа ў тым, што ад іх на «галаве» караняплода ўтвараюцца мікратрэшчыны і буракі будуць дрэнна захоўвацца. Таму правільна простае — моркву збіраць ПАСЛЯ замаразкаў, а буракі — ДА.

Правільна вызначыць, калі капаць буракі, можна па нарастах на лісці і караняплодах, якія сведчаць аб спеласці буракоў. У гэтым выпадку можна капнуць адну расліну і па ёй меркаваць, час выкопваць астатнія ці не.

Найлепшы час для ўборкі — пагодлівы восеньскі дзень, калі тэмпература не ніжэйшая за +6 °С. Не бяды, калі цяплей. Такое надвор'е бывае ў кастрычніку.

Звычайна збіраюць ураджай уручную, выкарыстоўваючы вілы або рыдлёўкі, толькі калі немагчыма дастаць караняплоды рукамі. Падкопваць трэ-

ба вельмі акуратна, бо можна незнарок пашкодзіць расліны, з-за чаго яны не будуць захоўвацца.

Бацвінне ў морквы і буракоў адразу выдаляюць. У морквы яго можна адкруціць рукамі, а ў буракоў абавязкова зразоць секатарам або вострым нажом. Звычайна на адлегласці 3 мм ад галоўкі, тады яна не пачне расці і не высушыць караняплоды.

Пасля выкопвання моркву і буракі мыць нельга. Камякі зямлі можна абцерці анучай або рукамі пасля таго, як яны трохі прасохнуць на градцы. Пасля гэтага караняплоды дасушваюць у прахалодным памяшканні.

Ураджай лепш за ўсё захоўваць у склепе. Моркву можна насыпаць у звычайныя скрыні і перасыпаць вільготным пяском. Часам караняплоды абмакваюць у гліну, але пры тэмпературы да +3 °С ураджай і так выдатна захавецца.

Найлепшы час для ўборкі караняплодаў

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.37	19.34	12.57
Віцебск —	6.25	19.25	13.00
Магілёў —	6.27	19.24	12.57
Гомель —	6.25	19.19	12.54
Гродна —	6.52	19.49	12.57
Брэст —	6.54	19.48	12.54

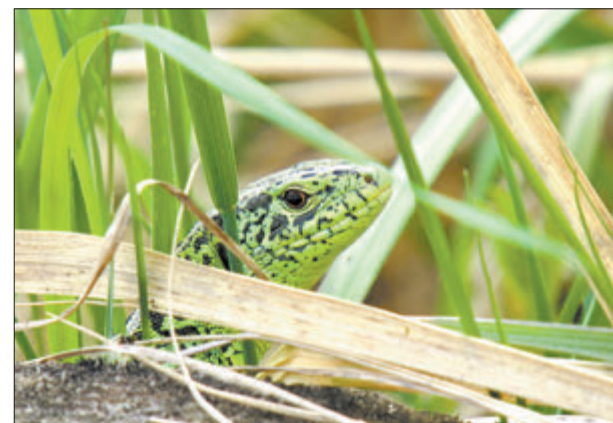
Месяц

Маладзік 9 верасня.
Месяц у сузор'і

Скарпіёна.

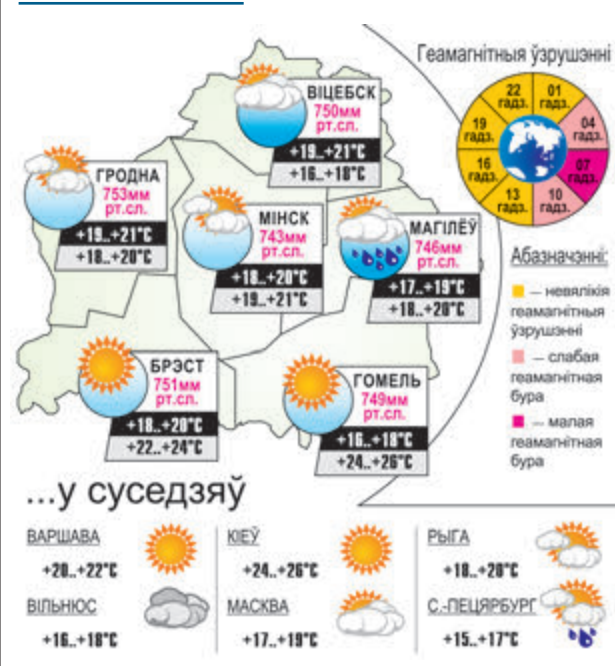
Імяніны

Пр. Лізаветы, Аляксандра, Арсенія, Астапа, Данілы, Івана, Ігната, Макара, Паўла, Пятра.
К. Марыі, Пятра.

Фота Максіма ШАСТАКОВА.

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

12 ВЕРАСНЯ

1712 год — нарадзіўся (Навагрудчына) Сцяпан Аскерка, эканаміст, юрыст. З 1733 года ў Прусіі, саветнік юстыцыі караля Фрыдрых II. Упершыню ўвёў у навуковы ўжытак слова «план», выказаў ідэі, якія мелі

важную ролю ў фарміраванні так званых прускага шляху развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы. Дата смерці невядомая.

1934 год — нарадзіўся (г. Мінск) Генадзь Георгіевіч Барташэвіч, беларускі партыйны і дзяржаўны дзеяч, дыпламат. Працаваў на Беларуска-рэспубліканскім радыё, на Мінскім станкабудаўнічым заводзе імя Кастрычніцкай рэвалюцыі. З 1967 года — сакратар Маладзечанскага, затым першы сакратар Мінскага гаркамаў КПБ, старшыня Мінскага гарвыканкама. З 1983-га — другі сакратар ЦК КПБ. У 1987—1991 гадах надзвычайны і паўнамоцны пасол СССР у Славацкай Рэспубліцы. З 1993 года пасол па асобых даручэннях Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь. Памёр у 1993 годзе.

1942 год — адбыўся бой партызан атрадаў «Камарова» (камандзір В. З. Корж), «Пятровіча», імя М. Ц. Шыша па разгроме нямецка-фашысцкага гарнізона ў г. п. Ленін Пінскай вобласці (цяпер вёска ў Жыткавіцкім раёне), які ўвайшоў у гісторыю Вялікай Айчыннай вайны пад назвай Ленінскі бой. Штурмавыя групы партызан (150 чалавек) размясціліся на шляхах магчымага адступлення праціўніка ў засадах з мэтай не дапус-

ціць падыходу падмацаванняў. Раніцай партызаны раптам атакавалі гарнізон, вораг не змог аказаць супраціўлення і быў разгромлены. Партызаны вызвалілі з турмы больш за 50 зняволеных, захапілі зброю, харчаванне і арганізавана адыйшлі. У гонар баявых дзеянняў партызан у в. Ленін пастаўлены помнік.

1933 год — нарадзілася Таццяна Васілеўна Дароніна, руская савецкая актрыса тэатра і кіно, народная артыстка СССР. Здымалася ў фільмах «Старэйшая сястра», «Тры таполі на Плюшчысе», «Мачыха» і іншых.

1958 год — амерыканскай кампаніяй Texas Instrument была створана першая ў свеце маналітная інтэгральная мікрасхема (мікрачып), якая прадвызначыла пераварот у развіцці індустрыі інфармацыйных і камунікацыйных тэхналогій. Яе вынаходнік, амерыканскі вучоны Джэк Кілбі, у 2000 годзе быў удастоены Нобелеўскай прэміі па фізіцы.

1959 год — у Савецкім Саюзе зроблены запуск аўтаматычнай міжпланетнай станцыі «Месяц-2». 14 верасня станцыя здзейсніла жорсткую пасадку на месцавую паверхню. Упершыню ў гісторыю касманautyкі здзейснены пералёт з Зямлі на іншае нябеснае цела.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНАУ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;

e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3440.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

11 верасня 2018 года.

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by